

**9 oktober
2014**

Onderzoek:

'Zwarte Piet'

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit 40.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 70 procent van de panelleden.

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 27.797 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek vond plaats van 6 t/m 9 oktober 2014.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Eva van Mossevelde: eva.van.mossevelde@eenvandaag.nl en met Joeri Veen: joeri.veen@eenvandaag.nl

Enkele vragen uit dit onderzoek zijn in oktober 2013 ook voorgelegd aan de leden van het EenVandaag Opiniepanel. In deze gevallen staan de uitslagen van destijds in deze rapportage vermeld naast de uitslagen van het nieuwe onderzoek. De uitslag van het onderzoek van vorig jaar kunt u hier teruglezen:

www.eenvandaag.nl/binnenland/47571/_zwarte_piet_niet_racistisch_en_moet_blijven

Samenvatting

Overgrote meerderheid wil Zwarte Piet niet aanpassen

Geen steun voor aanpassingen winkelketens

Er is weinig steun voor aanpassingen aan Zwarte Piet. Een overgrote meerderheid (83%) vindt dat het uiterlijk niet moet worden aangepast. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder 28.000 leden van het Opiniepanel. Vandaag werd bekend dat Albert Heijn Piet niet zal gebruiken in reclames. Acht op de tien (83%) deelnemers vinden dat grote winkelketens geen aanpassingen moeten doen.

In oktober 2013 vond 5 procent dat Piet aangepast moest worden, nu vindt 13 procent dat. Er is ondanks de felle discussie van het afgelopen jaar dus weinig veranderd.

Opleiding en leeftijd

Hoewel de meerderheid niet open staat voor aanpassingen, spelen opleidingsniveau en leeftijd wel een rol. Hoger opgeleiden zijn wat vaker bereid aanpassingen aan het uiterlijk te accepteren (23%) dan de laagst opgeleiden (4%), en Piet mag van de groep tussen de 18 en de 35 jaar ook meer veranderd worden (20%) dan van 65-plussers (7%).

Sinterklaasliedjes

Ook andere aanpassingen kunnen op weinig steun rekenen. Zo vinden acht op de tien (79%) deelnemers het een slecht initiatief om bekende Sinterklaasliedjes neutraler te maken. Hetzelfde geldt voor het plan van enkele speelgoedmerken om te stoppen met het produceren van poppetjes van Zwarte Piet: 85 procent is het daar niet mee eens.

Weinig begrip voor gevoel van discriminatie

Slechts een kwart van de ondervraagden (23%) begrijpt dat mensen met een donkere huidskleur Zwarte Piet als discriminerend ervaren. Dit terwijl deelnemers van Surinaamse en Antilliaanse afkomst zich regelmatig persoonlijk gekwetst voelen door racistische uitlatingen rond Zwarte Piet.

Hoger beroep

Volgende week start het hoger beroep in de Amsterdamse zaak over Zwarte Piet. De rechter oordeelde dat Zwarte Piet een 'negatief stereotype' is. Slechts 8 procent van de

ondervraagden is het hiermee eens. Bovendien vindt 88 procent dat de discussie over Zwarte Piet in de samenleving moet worden gevoerd en niet in de rechtbank.

Intocht in gemeenten

Veel gemeenten wachten de uitspraak in de Amsterdamse zaak af voordat zij besluiten hoe de Pieten in hun intocht er uit zullen zien. De ondervraagden (82%) vinden dat Zwarte Piet in hun gemeente niet aangepast moet worden.

Onderzoeksresultaten

Vindt u het terecht of onterecht dat er een discussie gevoerd wordt over Zwarte Piet?

	2014	2013
Dat vind ik terecht	19%	8%
Dat vind ik onterecht	79%	86%
Geen mening	2%	6%

Sommige mensen vinden Zwarte Piet een racistisch fenomeen, anderen niet.

Vindt u Zwarte Piet wel of geen racistisch fenomeen?

	2014
Ik vind Zwarte Piet wel een racistisch fenomeen	6%
Ik vind Zwarte Piet geen racistisch fenomeen	93%
Geen mening	1%

Geef aan of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen:

'Ook al is het misschien niet zo bedoeld, ik begrijp dat Zwarte Piet discriminerend overkomt op mensen met een donkere huidskleur.'

	2014	2013
Mee eens	23%	17%
Mee oneens	74%	76%
Geen mening	3%	7%

'Als een minderheid zich gediscrimineerd voelt, moeten we serieus overwegen om (kleine) aanpassingen aan Zwarte Piet te doen.'

Mee eens	18%
Mee oneens	80%
Geen mening	2%

Wat moet er volgens u gebeuren met het uiterlijk van Zwarte Piet?

	2014	2013
Het uiterlijk moet NIET aangepast worden	83%	89%
Het uiterlijk moet WEL aangepast worden	13%	5%

Weet niet / geen mening 4% 5%

Er zijn het afgelopen jaar verschillende aanpassingen voor Zwarte Piet voorgesteld. We leggen u er enkele voor.

Welke van de onderstaande aanpassingen aan Zwarte Piet vindt u acceptabel en welke niet?

	Wel acceptabel	Niet acceptabel	Weet niet
Zwarte Piet zonder dikke rode lippen	50%	43%	7%
Zwarte Piet zonder kroeshaar	33%	61%	6%
Zwarte Piet zonder gouden oorbellen	46%	48%	6%
Alle kleuren geschminkt	15%	80%	5%
Zwarte roetstrepen op het gezicht	23%	71%	6%

'Het is traditie', luidt een vaak genoemd argument om Zwarte Piet te houden zoals hij is.

Met welke van de onderstaande stellingen bent u het 't meest eens?

Iedere aanpassing aan Zwarte Piet betekent het einde van een traditie	53%
Een kleine aanpassing aan Zwarte Piet kan zonder te breken met de traditie	36%
Zwarte Piet kan helemaal aangepast worden terwijl de traditie blijft voortbestaan	10%
Weet niet / geen mening	1%

Burgemeester Van der Laan van Amsterdam is in beroep gegaan tegen een uitspraak van de rechter. De rechter had geoordeeld dat Zwarte Piet een 'negatief stereotype' is en dat dit zwaarder meegewogen had moeten worden in het besluit om een vergunning af te geven voor de Sinterklaasintocht van vorig jaar.

Van der Laan blijft van mening dat de vergunning terecht is verleend. Bovendien vindt hij dat de discussie over Zwarte Piet in de samenleving moet worden gevoerd en geen zaak voor een rechter is.

Geef aan of u het eens of oneens bent met de volgende stelling:

'Zwarte Piet is een negatief stereotype.'

Mee eens	8%
Mee oneens	88%
Geen mening	4%

Vindt u de discussie over Zwarte Piet een zaak van de rechter of van de samenleving?

Zaak van de rechter	5%
Zaak van de samenleving	88%

Geen mening 7%

Hoewel Van der Laan wacht op een uitspraak van de hoogste rechter, is hij wel bereid om Zwarte Piet aan te passen. De komende vier jaar wil de gemeente Amsterdam Zwarte Piet tijdens de intocht ontdoen van negroïde kenmerken. Hij zal wel vermomd blijven, maar meer richting een 'Schoorsteenpiet' gaan.

Vindt u het een goede of een slechte zaak dat Amsterdam de verschijning van Zwarte Piet tijdens de intocht gaat aanpassen?

Goede zaak	15%
Slechte zaak	77%
Geen mening	8%

Wat vindt u dat er dit jaar met Zwarte Piet moet gebeuren bij de intocht in uw eigen gemeente?

Het uiterlijk moet NIET aangepast worden	82%
Het uiterlijk moet WEL aangepast worden	12%
Weet niet / geen mening	6%

Diverse grote winkelketens worstelen door de Zwarte Piet-discussie met de winkelinrichting en producten. Zo houdt HEMA nog vast aan Zwarte Piet, maar heeft het wel verpakkingen van Sinterklaasartikelen aangepast zodat daar bijna geen Zwarte Piet meer op te vinden is.

Vindt u dat grote winkelketens aanpassingen moeten doen vanwege de Zwarte Pieten-discussie of niet?

Wel aanpassingen doen	11%
Geen aanpassingen doen	83%
Geen mening	7%

Speelgoedmerk Fisher-Price is vanwege de maatschappelijke discussie gestopt met het produceren van Zwarte Piet-poppetjes. Ook Playmobil fabriceert deze sinds dit jaar niet meer, hoewel dit volgens de fabrikant niets te maken heeft met de discussie.

Vindt u dat speelgoedmerken vanwege de Zwarte Pieten-discussie moeten stoppen met het produceren van Zwarte Pieten-poppetjes of niet?

Stoppen met Zwarte Pieten-poppetjes	8%
Niet stoppen met Zwarte Pieten-poppetjes	85%

Geen mening

7%

Dit jaar verschijnt er een boek waarin bekende Sinterklaasliedjes zijn herschreven zodat Zwarte Piet er gunstiger van af komt. Zo wordt er niet meer van 'knecht' gesproken en zijn lijfstraffen als de roe er uit gehaald.

Hierbij een voorbeeld:

Was: *Zijn knecht staat te lachen en roept ons reeds toe, wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is de roe*

Wordt: *Kijk, Piet staat te lachen en roept naar de kant: 'Ik heb genoeg lekkers voor heel Nederland!'*

Vindt u het een goed of een slecht initiatief om bekende Sinterklaasliedjes neutraler te maken?

Goed initiatief	15%
Slecht initiatief	79%
Geen mening	6%

Een voorstel van onder andere de Stichting Nationaal Sint Nicolaas Comité is dat er naast Zwarte Pieten veel meer historische figuren in het gevolg van Sinterklaas mee moeten lopen, zoals bijvoorbeeld matrozen, lakeien en soldaten. Dat was in het verre verleden ook het geval. Om niet herkend te worden zouden zij uitgedost moeten worden met pruiken, snorren en baarden.

Vindt u het een goed of een slecht plan om het gevolg van Sinterklaas uit te breiden met bijvoorbeeld matrozen, lakeien en soldaten?

Goed plan	13%
Slecht plan	77%
Geen mening	10%

De volgende vraag is gesteld aan 265 leden met een donkere of getinte huidskleur, wiens ouders uit Suriname of de Nederlandse Antillen komen.

Heeft u zich in het verleden persoonlijk gekwetst gevoeld door racistische uitlatingen rond Zwarte Piet?

Ja	30%
Nee	69%
Geen mening	1%